

Sprawozdanie z działań fundacji Regionalne Centrum Ekologiczne na Europę Środkową i Wschodnią, Krajowe Biuro w Polsce

za rok 2020

Rok 2020 był okresem szczególnym w działaniach fundacji REC Polska. Trzy główne czynniki zdecydowały o wyjątkowym charakterze tego czasu. Po pierwsze REC Polska rozpoczęło realizację największego w swej historii projektu, po drugie przeprowadzono zmiany prawne i organizacyjne pozwalające na usamodzielnienie się organizacji, a w końcu był to też rok pandemii koronawirusa, która poważnie ograniczyła możliwości działań statutowych fundacji.

Działania statutowe

W roku 2020 fundacja rozpoczęła realizację projektu „Kampinoskie Bagna II” oraz realizowała działania związane z projektami „BEST” i „Kampinoskie Bagna I”.

Projekt „Kampinoskie Bagna II”

W 2020 roku rozpoczęto realizację projektu „Kampinoskie Bagna II” finansowanego z funduszu LIFE i NFOŚiGW. W 2020 roku był to jedyny projekt LIFE Nature przyznany Polsce przez Komisję Europejską. Był to też pierwszy od 6 lat projekt, w którym głównym beneficjentem jest polski

park narodowy. Wartość projektu to 5 340 169 euro. Czas realizacji projektu obejmuje okres od 1 września 2020 do 30 czerwca 2026 roku.

Projekt ten jest kontynuacją poprzednich działań partnerów na rzecz mokradeł Kampinoskiego Parku Narodowego. W ramach tego projektu zaplanowano szereg działań służących ochronie przyrody na tym terenie. Wykonane będą między innymi przetamowania na głównych ciekach KPN, naturalizacja kanałów, budowa oczek wodnych, instalacja platform gniazdowych dla orlika krzykliwego i bociana czarnego, koszenie, wypas i podsiewanie łąk, namnażanie i reintrodukcja płazów i rzadkich ślimaków, zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt, wykup 80 ha łąk, działania komunikacyjne, monitoring i inne.

Projekt koordynowany jest przez Kampinoski Park Narodowy, a uczestniczą w nim także SGGW i Województwo Mazowieckie. REC Polska pełni funkcję koordynatora technicznego projektu, odpowiada za projektowanie i budowę urządzeń hydrotechnicznych oraz za działania komunikacyjne i edukacyjne. Budżet REC w projekcie to 2 045 656 euro.

Realizacja projektu rozpoczęła się we wrześniu 2020 roku. Pierwsze miesiące poświęcono na sprawy organizacyjne, przygotowanie umów partnerskich i nawiązywanie kontaktów z partnerami zewnętrznymi. W listopadzie przedstawiciel REC Polska uczestniczył w Kick off meeting organizowanym przez Fundusz LIFE dla wszystkich nowych beneficjentów z całej Unii Europejskiej.

W listopadzie odbyło się także pierwsze spotkanie partnerów projektu. W ramach 2-dniowych obrad omówiono zagadnienia organizacyjne i finansowe oraz przedyskutowano wszystkie zadania merytoryczne, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy między partnerami i przepływu informacji.

Projekt BEST -Better Efficiency for Industrial Sewage Treatment

Projekt BEST, w którego realizacji REC Polska uczestniczy od 2017 roku, ma na celu poprawę jakości wód Morza Bałtyckiego poprzez zwiększenie wydajności oczyszczalni ścieków. Jest to międzynarodowy projekt obejmujący swymi działaniami większość krajów zlewni Morza Bałtyckiego (Finlandię, Estonię, Łotwę, Litwę, Rosję oraz Polskę). Projekt był finansowany przez fundusz Interreg Baltic Sea Region. BEST został także wybrany jako projekt przewodni strategii UE dla PA Nutri (strategii dotyczącej substancji organicznych) w regionie Morza Bałtyckiego. Całkowity budżet projektu wynosił 3 592 238 euro.

W ramach tych działań REC Polska odpowiadał za zbieranie i wstępną analizę danych dotyczących ścieków przemysłowych w Polsce, brał udział w licznych warsztatach i wizytach studyjnych, wspierał tworzenie materiałów edukacyjnych i ich dystrybucję w Polsce oraz uczestniczył w pracach Komitetu Sterującego projektu. Budżet REC Polska w projekcie wynosił 140 642 euro.

W 2020 roku REC Polska wspierał przygotowanie materiałów edukacyjnych opracowywanych w ramach projektu oraz zapewnił tłumaczenie części z nich na język polski. Były to następujące opracowania:

- Raport dotyczący oczyszczania ścieków przemysłowych w regionie Morza Bałtyckiego – w opracowaniu tym zebrano informacje dotyczące oczyszczania ścieków przemysłowych w różnych krajach w tym uregulowań prawnych, stosowanych praktyk oraz ilości i jakości ścieków w różnych krajach i branżach przemysłowych. Raport omawia między innymi wyniki kilkudziesięciu wywiadów przeprowadzonych z przedstawicielami zakładów przemysłowych i oczyszczalni ścieków w 8 krajach tego regionu.
- Wytyczne dotyczące gospodarowania ściekami przemysłowymi – dokument zawiera praktyczne wskazówki dotyczące między innymi prawodawstwa, monitoringu jakości ścieków, zarządzania ryzykiem, mapowania źródeł zrzutów, umów dotyczących oczyszczania ścieków oraz współpracy pomiędzy oczyszczalniami komunalnymi i przemysłem.
- Zbiór dobrych praktyk – zestaw kilkudziesięciu przykładów konkretnych rozwiązań z różnych krajów regionu Morza Bałtyckiego poprawiających efektywność oczyszczanie ścieków przemysłowych. Można tu znaleźć rozwiązania dotyczące automatyzacji, monitoringu, odzyskiwania fosforu, oczyszczania wstępnego ścieków przemysłowych, utylizacji osadów, współpracy instytucjonalnej i edukacji profesjonalistów.

Materiały te zostały przekazane przez REC Polska do około 320 instytucji publicznych i przedsiębiorstw z całej Polski. Na zakończenie projektu, 29 września 2020 roku odbyło się seminarium podsumowujące, którego głównym organizatorem było Miasto Stołeczne Warszawa. REC Polska wspierał organizację tego seminarium między innymi poprzez rozesłanie zaproszeń.

Projekt BEST zakończył się we wrześniu 2020 roku.

Projekt „Kampinoskie Bagna I”

Projekt, który realizowany był od 2014 roku, miał na celu ochronę mokradeł Puszczy Kampinoskiej poprzez podniesienie poziomu wód gruntowych i ograniczenie pól konfliktów społecznych związanych z gospodarką wodną na tym terenie.

W ramach projektu powstało około 40 obiektów: przetamowań na rowach melioracyjnych i innych budowli redukujących drenaż siedlisk wilgotnych przez kanały melioracyjne tego obszaru. Szczególna uwaga została zwrócona na zabezpieczenie społeczności lokalnych przed nadmiarem wód powierzchniowych. W tym celu została zmodernizowana grobla przeciwpowodziowa koło wsi Sadowa, a 140 ha najczęściej zalewanych łąk zostało wykupionych od prywatnych właścicieli przez Kampinoski Park Narodowy. Wartość projektu wynosiła 3 810 927 euro

REC Polska w projekcie pełnił rolę koordynatora technicznego, odpowiadał za komunikację społeczną, budowę urządzeń małej retencji i rozliczenie projektu. Budżet REC w projekcie to 949 923 euro.

W 2020 roku projekt był na etapie rozliczania. W dialogu z Komisją Europejską wprowadzono poprawki i uzupełnienia do wcześniej przesłanych raportów i dostarczono dodatkowe wyjaśnienia wymagane przez sponsora. Ostatecznie projekt został w pełni rozliczony, wszystkie koszty projektu zostały zaakceptowane przez fundusz LIFE, a projekt uzyskał ocenę „bardzo dobrą”.

Zmiany prawne i organizacyjne

W roku 2020 przeprowadzono szereg zmian, dzięki którym REC Polska usamodzielniało się w swoich działaniach. Zmiany te były związane z zakończeniem działań przez Centralę REC na Węgrzech, która jest fundatorem fundacji REC Polska i która dotąd koordynowała pracę biur REC we wszystkich krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Zakończenie działań przez Centralę REC wymusiło w REC Polska zmianę statutu, w ramach której dotychczasowe funkcje fundatora przekazano nowemu ciału: Radzie Fundacji REC Polska. Rada ma funkcje kontrolne i opiniodawcze, zatwierdza sprawozdania roczne fundacji i powołuje jej zarząd. Zmiana statutu i powołanie Rady nastąpiło w 2020 roku, a w 2021 roku zmiany te zostały zatwierdzone przez Krajowy Rejestr Sądowy.

W 2020 roku nastąpiła także zmiana na stanowisku prezesa zarządu REC Polska. Stanowisko to opuścił Dejan Komatina - pełniący jednocześnie funkcję Dyrektora Wykonawczego Centrali REC na Węgrzech, a powołany został Michał Miazga – dotychczasowy zastępca dyrektora REC Polska. Zarząd jest jednoosobowy.

Pandemia koronawirusa

Pandemia spowodowała wiele zmian w działaniach REC Polska. Największy wpływ pandemia miała na realizację projektu BEST. Z jej powodu odwołano szereg planowanych warsztatów i konferencji, które miały promować wyniki projektu wśród interesariuszy. Udało się natomiast zorganizować on-line konferencję podsumowującą projekt, a jego wyniki rozpowszechniano także poprzez rozsyłanie e-maili do osób i organizacji zajmujących się oczyszczaniem ścieków przemysłowych. Koronawirus utrudnił też rozpoczęcie projektu „Kampinoskie Bagna II”. Niemożliwe było zorganizowanie na żywo spotkania otwierającego dla partnerów projektu i niemożliwy okazał się udział w konferencji w Brukseli dla nowych beneficjentów LIFE. Niemniej spotkania te odbyły się w formie on-line, a kontakty z partnerami projektu podtrzymywano w formie wspólnych wyjazdów terenowych.